

Co dělat, když soused pálí odpadky

Pokud nepomůže domluva, upozorněte příslušný městský/obecní úřad nebo referát životního prostředí.

Hnutí DUHA

Friends of the Earth Czech Republic

A Bratislavská 31, 602 00 Brno

T 545 214 431

F 545 214 429

E info@hnutiduha.cz

www.hnutiduha.cz

Číslo účtu 1348492389/0800

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Tento leták vyšel díky finanční podpoře Státního fondu životního prostředí.

Leták byl finančně podpořen a bližší informace vám poskytne :

Fotografie: archiv Hnutí DUHA, www.sxc.hu
Vytisknuto na recyklovaném papíře.

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás.

Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích, i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.

Hnutí DUHA

Čistší vzduch Odpadky nepatří do kamen

V žebříčku znečišťovatelů ovzduší stojí domácnosti hned za automobily. V zimních obdobích se český venkov noří do šedých oblaků a kvalita vzduchu bývá srovnatelná nebo dokonce horší než v průmyslem zamořených oblastech. Protože domácí kamna, krby a kotle nelze vybavit drahou technologií pro dokonalé hoření a čištění spalin, velmi záleží na tom, čím si zatopíme.

Odpadkový koš není na podpal

Spalování nás v každém případě obtěžuje zápachem. Jenomže zatopíme-li si obsahem odpadkového koše, riskujeme mnohonásobně více. Do okolí se tak totiž dostanou nejrůznější toxické látky, které mohou způsobovat rakovinu a další vážné nemoci. Na jedy ve vzduchu jsou nejcitlivější děti, těhotné ženy a staří lidé. Spalování odpadu v domácnosti je nejen nezdravé, ale ke všemu ještě nezákonné.

Jedy v ovzduší

- **Dioxiny a furany** patří mezi nejškodlivější. Jsou rakovinotvorné, ale poškozují také hormonální a imunitní systém a ovlivňují nervovou soustavu. Nejvyšší koncentrace bývají měřeny právě v místnostech, kde se topí odpady.
- **Polyaromatické uhlovodíky** vznikají v důsledku nedokonalého spalování. Na lidské zdraví mají podobný vliv jako cigarety.
- **Formaldehyd** je rakovinotvorný a spolu s ostatními aldehydy a kyselinou chlorovodíkovou dráždí oči a plíce.
- **Benzen** rovněž patří mezi látky podporující vznik zhoubných nádorů.
- **Styren** je rakovinotvorný. Při vysoké koncentraci poškozují oči a sliznice. Jeho dlouhodobé působení ovlivňuje nervový systém a souvisí také s bolestmi hlavy, únavou, slabostí či depresemi.

Nepatří do koše, natož do kamen

Některé druhy odpadů by vůbec neměly končit v běžných kontejnerech. Například plastové obaly, papír a sklo je lépe vytřídit a recyklovat. Zelený odpad ze zahrad a domácností je vhodné kompostovat na zahradě. V opačných případech se jedná o zahazování užitečných surovin.

Nejčastěji končí v kamnech

- **Plasty:** Pálením polyvinylchloridu (PVC) vzniká velké množství dioxinů. Výrobky z PVC je obecně nejlepší nekupovat, protože i jejich výroba poškozují přírodu a ohrožuje zdraví. Při každodenním užívání se z nich mohou uvolňovat škodlivé ftaláty. Pálením polystyrenu (PS) vzniká mimo jiné jedovatý styren. Spalováním polypropylenu (PP), polyethylenu (PE) či PET do svého okolí vypouštíte polyaromatické uhlovodíky.
- **Staré palety, dřevo z demolic, rozbítý nábytek, natřená prkna, chemicky ošetřené dřevo:** Pokud si tímto zatopíte, vyprodukuje 50 až 500krát více dioxinů než při použití čistého palivového dříví. Se starým nábytkem lépe naložíte, pokud jej dáte či prodáte do bazaru.
- **Zbytky jídla, tráva ze zahrady, listí:** Máte-li zahrádku, rozhodně tento materiál kompostujte – získáte tak kvalitní hnojivo. Lze jej také třídít do speciálních kontejnerů na biologický odpad. Jinak patří do směsného odpadu nebo do kontejneru na odpad z obecní zeleně.
- **Celobarevné letáky a časopisy:** Na podpal se opravdu nehodí. Mohou znečistit ovzduší těžkými kovy, které způsobují vrozené vady u novorozenců a rakovinu. Letáky a časopisy patří do tříděného sběru – do modrých kontejnerů na papír. Proti nechťeným reklamním letákům pomáhá nálepka na poštovní schránce.
- **Nápojové kartony:** Spalujeme-li šestivrstvý obal z papíru, hliníku a plastu, vytváříme chlororganické látky a těžké kovy. Pomalu přibývají obce, kde je možné tyto krabice od mléka či ovocných nápojů třídít do speciálních kontejnerů.
- **Nebezpečné odpady** (baterie, barvy, léky): V kamnech je nezničíte, ale jedovaté látky, které obsahují, se dostanou do vzduchu a následně i do půdy. Sběr nebezpečného odpadu zajišťuje každá obec. Zjistěte si, jak to chodí u vás.
- **Pneumatiky:** Hořící pneumatiky přizívají ovzduší polyaromatickými uhlovodíky a dalšími jedovatými látkami. Odevzdat je můžete ve sběrném dvoře, který je předává k recyklaci.

Jak správně topit

Dřevo na topení by mělo být pořádně vyschlé, a to z čistě praktických důvodů. S vlhkostí klesá jeho výhřevnost a rostou škodlivé emise. K pořádnému vyschnutí dřeva potřebuje v průměru dva roky. Do kamen rozhodně nepatří chemicky ošetřené a průmyslové dřevo. Navíc, pakliže byste jeho popel použili k přihnojení na zahradě, založili byste si na opravdový problém. Může obsahovat mnoho jedovatých látek.

Několik tipů jak minimalizovat množství odpadu, který vaše domácnost pošle na skládky a do spaloven:

- **Nejlépe je odpad nevytvářet.** To mějte na paměti již při nákupu. Omezte spotřebu zboží na jedno použití a ujistěte se, že to, co kupujete, lze opravit či opětovně využít.
- **Snižujte množství odpadu.** Co nepotřebujete, můžete darovat příbuzným, přátelům či charitativním organizacím. Například knihy a časopisy uplatníte v antikvariátu. Můžete je nabídnout i domovům důchodců nebo knihovnám a dalším institucím. Mnoho věcí nemusíte rovnou vyhazovat, ale opravit.
- **Kompostujte biologické odpady.** Získáte tak zdarma kvalitní živiny pro pěstování květin, zeleniny a pokojových rostlin a na skládky pošlete o třetinu méně odpadu. Více informací o kompostování hledejte na www.hnutiduha.cz/odpady.
- **Tříděte odpad.** Základem je třídění papíru, plastů a skla. Můžete přidat i kovy, hliník, textil a bioodpad. Zjistěte si na příslušném úřadě, které odpady lze ve vašem městě/obci třídít.

